

„Musí mnoho trpět“

Hošťálková 6. 3. 2016

Písně: 236, 324, 472, 636, 550

Čtení z Písma: ev.Lukáše 12, 13 - 21; ev.Marka 8, 31 - 37

Text kázání: ev. Marka 8, 34b - 37

Milí bratři a sestry,

jestliže je tomu tak, že církev přetrvá do budoucna, pak proto a jen proto, že přežil její Pán, Kristus. A tento její Pán je tím, který volá směrem ke své církvi: **„Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku!“** (Mt 28,20). Církev nepřetrvá proto, že by byla tak statečná nebo nezlomná, vždy plná schopností vítězně projít a procházet dějinami, přítomností a směřovat ke světlé budoucnosti. Přetrvá proto, že její Pán, Kristus prošel bolestnou cestou, skrze smrt k životu, když na sebe vzal bídu lidství a přijal hrubý kříž, který mu byl člověkem vložen na ramena. Je to On, její Pán, který je pro ni schopen obětovat vše a ve velké moci a lásce ji táhnout za sebou, stále dál, vstříc Boží budoucnosti - po Velkém Pátku následuje Velikonoční ráno. Ano, toto je jistota církve v přítomnosti i do budoucna, k tomu se chceme neustále, pokud nám bude dáno touto časností jít, odkazovat.

Právě tuto cestu má Ježíš před očima, když začíná své učedníky učit, **„že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát“**. On je jistě tím, který jde vpředu a razí cestu. Avšak vzápětí, tytéž učedníky spolu s mnohými dalšími, začne Ježíš učit také to, jak má vypadat cesta těch, kteří se budou chtít za ním vydávat cestou následování: **„Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“**

Rozumíme dobře - to je též naše situace nejen učedníků tenkrát. A tu musíme vyznávat, že jsme častokrát bezradní. Ptáme se: co to znamená **„zapírat sama sebe“**, **„brát svůj kříž“**, **„následovat jej“**? Jak se chovat vůči svým odpůrcům jako jednotlivá společenství Kristova lidu, nebo jako jednotlivý křesťan? Jak vše přestát? Jak jednat dostáváme-li se do ohrožení, nebo je-li dokonce ohrožován náš život, vždyť Kristus hovoří o reálné možnosti o svůj život pro Něj přijít. Co potom? Má Kristus vůbec právo vložit na nás tento požadavek?

Jistěže. Není ale snadné toto pochopit. Potřebujeme se touto výzvou prozápat. A právě toto je zápas, který musela církev svádět v každé době a v tomto smyslu nebyl její boj nikdy nějakým slavným a hrdinným příběhem. Její cesta je lemována spíše porážkami, chvílemi, kdy svou odpovědnost neunesla. Často zklamávala, a hledala únikovou cestu. V obavách o vlastní přežití, jakoby přeskakovala z jedné ledové kry na druhou. A jestliže tak jednala církev, co teprve jednotlivý křesťan! Zde nás Ježíšovo slovo dostihuje a zasahuje velmi citelně: **„Kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde.“** Nezapomeňme, to bylo a je slovo pravého **Člověka**, kterému šlo o poslední smysl a hodnotu života, ne o jeho ztrátu, ale o jeho pravý zisk: **„kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej!“**

Pokusme se tato Ježíšova slova nahlédnout v obráceném pořadí: Čím je možno vyrvat zpět z náručí smrti utracený a jednou provždy uzavřený život? Smrt je přece něco tak bolestně definitivního, absolutního a neúplatného, že se jí jednou daná

situace nedá žádným způsobem zvrátit. Proto je také apoštolem nazvána, tím „nejhorším nepřítelem“. Žádný div, že všechno živé co má ruce a nohy, se jí vzpírá. Člověk je na tom stejně jako zvíře, když v posledním smrtelném zápase touží po přežití a do posledního okamžiku hledá jak z jejích spárů uniknout. Avšak ten smrtelný zápas je marný. Před smrtí úniku není: člověk prostě o svůj život, tak jako tak, dříve nebo později, stejně přijde. A přijde o něj jak každý jednotlivý konkrétní člověk, stejně jako lidstvo jako množina - jednoho dne prostě vše ztratí svůj život, nebude tu, vše jednou vezme svůj konec.

Odtud tedy ten životní zápas na celé čáře, ve velkém nebo malém, zápas o přežití za každou cenu, protože strach ze smrti naléhavě volá a velí: K čemu by bylo všechno, co mám, kdybych umřel! Pro všechno na světě, hlavně nezemřít! Především žít a „hlavně to zdraví!“ - na to nikdy nezapomeneme ve všech našich přáních - narozeninových, novoročních, a jiných.

Ale větu, kterou Ekumenický překlad překládá: „**Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?**“, překládají kraličtí: „**Co prospěje člověku, by všechen svět získal, a své duši škodu učinil?**“ Tímto překladem je poukázáno na důležitou starost o **duši**, tedy vlastní nitro člověka. Tato věta se tak stává více srozumitelnou. Jde o život ve své plnosti a celistvosti o všechno to, co dělá člověka v pravém slova smyslu člověkem. Tento důraz bychom mohli - při našem zahledění se k našemu fyzickému bytí, kolem kterého se vše točí - přeslechnout. Zde je prostě osloven celý člověk: „**Co prospěje člověku získá-li celý svět, ale ztratí svou duši?!**“

Těž apoštol Pavel popíše, co vidí pod vyslovením slova „člověk“. Řekne to navíc v určitém pořadí, které již samo o sobě může být dostatečně výmluvné: „**Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.**“ (1.Tes 5,23). Kdo způsobí škodu své „**duši**“ - svému nitru, svému nejvlastnějšímu „já“, tomu co přetrvává - kdo právě jí uškodí, ano, kdo ji ztratí, ten vlastně ztrácí svůj život již před svým fyzickým skonem, smrtí. Kdo ztratí svou „**duši**“, již vlastně nežije. Kdo takto zásadně a svévolně poškozují svůj „**život**“, ten o něj přichází a - dle Ježíšova slova - již jen přežívá ve stavu smrti.

Opět to platí o každém člověku i o lidstvu jako takovém. Nemusí přece dojít k nějaké kosmické katastrofě, řízení základů země, nebo atomové katastrofě, na jejíž přípravě se člověk aktivně podílí, nebo na druhé straně k prostému, právě mému, pohřbu. Smrt se může dostavit **před** stanovenou lhůtou - nenápadně, nepozorovaně, plíživě. Může se dostavit ve své nejhlubší podstatě jako „**ztráta duše**“. Onen často tak bezohledný zápas o život a touha vytěžit z života co se z něj vytěžit dá - život sám prodloužit za žádných okolností nemůže. Může však vést ke „**ztrátě duše**“, tedy života jako takového. Člověk může svým vlastním jednáním takřka „předběhnout“ svou vlastní smrt.

Co pomůže člověku kdyby získal i celý svět s jeho miliony a právě jimi si chtěl zajistit svůj život do budoucna, když za malý okamžik si vůbec nemusí být jist svým **prostým životem**. Co mu to všechno pomůže - kariéra, blahobyt, dobré zaopatření života, kterým člověk často vysílá dobře viditelný signál o co mu jde. „**Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?**“ Nic. Neprospěje mu to **nic**.

To, co člověk skutečně ke svému životu bytostně potřebuje, po čem uvnitř naléhavě touží - pravou spokojenost a pravý „Pokoje“ přesahující lidský rozum, to ve světě a ze světa žádným způsobem po svých cestách vyzískat nemůže i kdyby se

jakkoli snažil. Tímto **Pokojem** může být jen obdarován, obdarován tím, který je jeho **Dárce**. A tento Dárce Pokoje říká: „**Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe** (to je zapomeň sám na sebe), **vezmi svůj kříž a následuj mne.**“ Je to nejspíš opak toho, co si navzájem přejeme: „*Mnoho úspěchů, zdraví a štěstí!*“ - to vyslovujeme a pak se staráme. „**Vezmi na sebe svůj kříž**“, říká Ježíš, vždyť také: „**Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků a být zabit.**“

Proč to? Co je to za svět, ve kterém se něco takového „**musí**“ stát? Je to svět, který si svou smrt předčasně přivolává a způsobuje. Kristus jde tímto světem svou cestou. Nezúčastňuje se boje o moc, nepotřebuje se obklopovat tím, co by mu zajistilo život, slávu. Nepatří k těm, kteří se na tom všem chtějí podílet a za každou cenu přežít, i za cenu ztráty své vlastní „duše“. Je-li to tedy tak, pak by ho mohli nechat na pokoji, vždyť takto nikoho neohrožuje.

Ne, nechat ho na pokoji možné není, vždyť on jim bere pokoj, který si tvrdě vyzápasili. Bere jim ho tím, že je nesrovnatelně jiný než oni. Představuje jim zcela nový a zcela nezvyklý obraz člověka. Nebo spíše: oni sami to jsou, kteří tento obraz vykreslí. Obraz nemohoucího, bezmocného, masami lidí zničeného a umučeného člověka. Vykreslí takovou tvář a takovou podobu člověka ze které je zcela zřejmé, že důstojnost této postavy byla vydána člověku napospas. Vítěz pro člověka a kvůli člověku a přece člověkem zneuctěný a zmařený.

Pilát ho před závěrečným verdiktem vyvede před zfanatizovaný dav a řekne to známé: „Ecce homo“ „**hle člověk**“ (Jan 19,5). Jeho obličej - člověkem poplivaný a zneuctěný - je stále věrným obrazem Boha, Stvořitele, Pána. S tímto člověk udělat nic nemůže ať se snaží sebevíc. Je to v každém případě tvář dobrotivého a laskavého Otce, který se v Ježíši Kristu nechal, kvůli nám a v náš prospěch, pověsit na kříž. Postní doba je časem, který nás vyzývá k aktivnímu promýšlení této Kristovy cesty a našeho - osobního i společného (jako církve a sboru) - vztahu vůči němu. Nezdráhejme se a neobávejme takto přemýšlet, je to otázka našeho vnitřního budování a růstu.

Amen.